

Rammen hebben
prachtige gekrulde
horens

Verslingerd aan het kleinste schaapje ter wereld

Terwijl het Ouessant schaap in de jaren '70 bijna uitgestorven was, zijn er vooral in Nederland anno 2016 veel liefhebbers voor te vinden. De Fokkerijvereniging Ouessant Schaap (spreek uit als Oewessân schaap) telt 450 leden, samen hebben zij 4.000 schapen. Naar schatting zijn er evenveel mensen niet lid en lopen er ook veel Ouessants zonder oornummer rond, waardoor er in totaal in Nederland wel 10.000 zouden zijn. Geen reden om achterover te leunen voor Aalt ten Hoeve (63) uit Olst, die de fokkerij hoog in het vaandel heeft en per zowel jaar zo'n 220 rammen uitleent als een paar honderd 'foute dieren' uit selecteert.

“Ik probeer de hobbydierhouder die het Ouessant schaap wel ziet zitten zoveel mogelijk service te bieden. Mensen kunnen bij mij een ram lenen voor een klein bedrag, die mogen ze houden zolang ze willen tot maximaal het volgend dekseizoen. Ik denk mee welke ram het beste past, en neem ongewenste dieren weer terug. Ik maak selecties en breng ook dieren weg naar de slager. Al zit er niet veel vlees aan, het is wel lekker.”
Aalt is gepensioneerd leerkracht en huisman (zijn vrouw Henny werkt als schooldirecteur), en houdt zich behalve met schapen

ook met vogels en potplanten bezig. Hij is dagelijks uren buiten in de weer, vooral sinds het dekseizoen weer begonnen is en menigeen een ram komt lenen. “Ik ben altijd al een fanatiek mannetje geweest. In 1983-1984 hield ik twee Drentse heideschappen op een stukje grond van 2000 m2 in Wilp. Toen ik de Ouessant schapen een keer zag bij een evenement, bedacht ik meteen dat ik er daarvan waarschijnlijk meer zou kunnen houden op hetzelfde stukje grond, en dus meer zou kunnen doen in de fokkerij. Nadat we in 1998 naar Olst verhuisden en meer grond kregen, groeide de veestapel al snel. Nee ik heb nooit overwogen weer naar een groter ras over te stappen. De Ouessant is nooit ziek, klein, mak en ik vind hem prachtig om te zien. Vooral de rammen met hun mooie horens. Bovendien lammeren ze zelf af, ze krijgen gewoon een lam per ooi, waardoor je er niet voor uit je bed hoeft.”

Ontspannen rondlopen door een wei met rammen

Rondlopend in de wei tussen een kleine honderd rammen snap ik het wel. Ook al zijn hun horens imposant, de dieren zijn heel mak. Ja er duwt er wel eens een tegen je heen, maar die houdt daar ook zo weer mee op. Het enige ongenoegen dat klinkt is een soort gegrom, eigenlijk wel een grappig geluid. “Alleen als er twee rammen bij elkaar lopen heb je wel eens mot”, zegt Aalt.

‘Samen proberen we het ras steeds verder te verbeteren en met resultaat’

Zodra de derde terug is van tournee, is het al voorbij. Dan komt er altijd wel eentje bemiddelen.

Aalt voert wat brok en ziet dan een bestelling rondlopen. “Deze bruine is gereserveerd en wordt vanmiddag opgehaald. Mag die even op schoot mee in de auto?” Uh, ja tuurlijk kan dat. “Dat is ook gemakkelijk, de meeste mensen nemen een hondenbench mee en vervoeren de dieren (max 49 cm hoog) gewoon in de auto. Het mooie is dat het ras zo rustig is dat er nauwelijks stress ontstaat. Ze vinden heel veel dingen wel gezellig.”

Waar de ram al zonder problemen op schoot zit, zijn de ooiën en de lammetjes helemaal te vergelijken met schoothondjes. “Een lammetje is niet groter dan een pak suiker en een volwassen ooi maximaal 46 cm. Ouessants wegen tussen de 14 en 23 kilo.”

Ras nog verder verbeteren

Van de ongeveer 300 dieren bij Aalt zijn er ruim 200 ram. “Die lopen in de winter allemaal ergens anders. De wei hier is straks weer helemaal leeg. Mijn 100 ooiën lopen in zeven kleurgroepen en laat ik dekken door de beste rammen. Ik wil het ras nog altijd verbeteren. De dieren moeten goed vierkant op de benen staan, dus niet koehakkig. Bij de rammen moeten de horens breed van de kop af groeien. In sommige slechte gevallen groeien de horens de kop in. Het gebit moet goed zijn en de staart kort. Ze moeten niet te hoog op de benen staan.”

De zijdehoentjes waren de eerste bewoners van de Mollenhof

De blije ‘veestapel’ van Kees en Karin van de Mollenhof

Rammen van Aalt ten Hoeve

Oorsprong

Het Ouessant schaap komt van het Ouessant eiland voor de kust van Bretagne (Frankrijk). Het is een dik uur varen naar het woeste, kale eiland. De schapen zijn daar bijna niet meer te vinden. In Duitsland, Frankrijk en België wel, maar daar lopen niet zoveel schapen als in Nederland. Het verhaal gaat dat de schapen afkomstig waren van een schip dat schipbreuk leed, en dat ze zich in het wild hebben staande gehouden en voortgeplant. Vanwege het schaarse rantsoen werden ze steeds kleiner, en ook doordat de paar mensen die er woonden af en toe een groot exemplaar vingen voor de slacht. Het kleine, zelfredzame schaap is nooit ziek en ook daardoor nu geliefd bij de hobbydierhouder. www.ouessant.nl

Aalt ten Hoeve heeft dit jaar
220 rammen in de 'bibliotheek'

Het schapenhok getimmerd door vrienden van de Mollenhof

Een van de trotsen van Aalt: een mooie bruine ram, mak genoeg voor een ritje voorin de auto

Kees en Karin kiezen de Ouessant voor hun zorgboerderij

Kees Jacobs en Karin van Bergen uit Oeken (Brummen) hebben net hun boerderij De Mollenhof geopend als openbare voorziening. Hierdoor is het aantal dagdelen dat het gebouwtje 'De Ontmoeting' open is voor ouderen en mensen met een indicatie flink verruimd. Hier komen mensen vrijwilligerswerk doen of zoeken vertier. Karin en Kees hebben al een aandoenlijk setje van 12 zijdehoenders met drie kuikens en hebben net hun eerste ram geleend bij Aalt ten Hoeve (zie artikel). Ze hopen bij hun vier ootjes volgend jaar vier lammetjes te krijgen. "Het is zo leuk voor die oudjes om tussen de dieren te zijn, en contact met ze te maken. Dat was ook een reden om voor de Ouessant te kiezen", zegt Karin. "Ze zijn ontzettend mak en aanhankelijk. En wij zijn maar beginners, dus is het fijn dat de schapen in principe zelfredzaam zijn."

Ze hadden geluk bij de aanschaf, want ze waren de eerste die de bewuste advertentie zagen van iemand die ermee stopte en hadden dus eerste keus. Twee schimmels, een licht en een donker bruine kozen ze uit. De ram is zwart, maar met 50% schimmel bloed. Vrienden maakten een prachtig hok van hout en stalraampjes. Samen met de erfbeplanting en het houten ontmoetingshuis zorgen de dieren voor een heel aantrekkelijk erf. "De dieren hebben geen officiële functie, maar onofficieel maken ze het hier wel echt af", zegt Kees. www.mollenhof.org

De vacht is van oorsprong zwart, maar al lang zijn er ook bruine en witte schapen en er bestaat ook een schimmelvariant (zwartschimmel en bruinschimmel). Sporadisch komt er ook zwartgrijs en bruingrijs voor. De schimmel is momenteel erg populair: om daar een ram van te lenen moet je een jaar tevoren bespreken. De meeste van de 200 klanten per jaar behoren tot de beginners of echte hobbydierhouders. "Van de 400 leden zijn er maar twintig serieuze fokkers. Die kom je dus overal tegen. Zelf ben ik ook bestuurslid, keurmeester, fokker en wat al niet meer. Samen proberen we het ras steeds verder te verbeteren en met resultaat", zegt Aalt trots terwijl hij het ene na het andere dier laat poseren.

Ik ben het er helemaal mee eens, wat een prachtige schaapjes, en vraag me in gedachten al af of ik een setje mee zou kunnen nemen op de achterbank, voor in onze dorpstuin. Aalt raadt mijn gedachten: "Wil je er vrijblijvend een paar proberen? Pas op, de kans is 90% dat je ze niet meer missen wilt."

Tjitske Ypma